

MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM, YÊU CẦU CÔNG TÁC BẢO ĐẢM QUÂN Y TÁC CHIẾN PHÒNG THỦ CHIẾN LƯỢC TRONG CHIẾN TRANH BẢO VỆ TỔ QUỐC

TS. TRẦN QUANG TRUNG, PGS.TS. HOÀNG HẢI
Học viện Quân y

Phản biện khoa học: (1) TS. NGUYỄN VĂN GIANG
(2) TS. HOÀNG ANH TUẤN

TÓM TẮT: Tác chiến phòng thủ chiến lược là giai đoạn hoạt động rất quan trọng, có ý nghĩa quyết định đến tiến trình vận động, phát triển của cục diện chiến tranh bảo vệ Tổ quốc nếu xảy ra trong tương lai. Nghiên cứu, khái quát các đặc điểm, yêu cầu công tác bảo đảm quân y tác chiến phòng thủ chiến lược trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc vừa có vai trò hoàn thiện lí luận công tác bảo đảm quân y trong tình hình mới, vừa góp phần quan trọng xây dựng luận điểm khoa học làm căn cứ tổ chức, chuẩn bị và triển khai công tác bảo đảm quân y cho tác chiến phòng thủ chiến lược thắng lợi. Trên cơ sở nghiên cứu nghệ thuật tác chiến phòng thủ chiến lược, công tác bảo đảm hậu cần trong tác chiến phòng thủ chiến lược, lí luận và kinh nghiệm công tác bảo đảm quân y, tình hình thực tiễn đất nước và lực lượng vũ trang..., chúng tôi nêu một số đặc điểm, yêu cầu công tác bảo đảm quân y tác chiến phòng thủ chiến lược trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc để cùng nghiên cứu, trao đổi.

Từ khóa: Bảo đảm quân y, phòng thủ chiến lược, bảo vệ Tổ quốc.

ABSTRACT: Strategic defensive combat is a very important stage of operation, which is decisive to the process of mobilization and development of the situation of war to protect the Fatherland if it happens in the future. Researching and generalizing the characteristics and requirements of the work of ensuring military medicine for strategic defensive combat in the war to protect the Fatherland has played the role of perfecting the theory of ensuring military medicine in the new situation, while making an important contribution to building a scientific thesis as a basis for organizing, preparing and implementing the work of the ensuring military medicine for successful strategic defensive combat. Based on studying the art of strategic defensive combat, the work of ensuring logistics in strategic defensive combat, the theory and experience of ensuring military medicine and the actual situation of the country and the armed forces..., we raised some characteristics and requirements for the work of ensuring military medicine for strategic defensive combat in the war to protect the Fatherland.

Keywords: Ensuring military medicine, strategic defense, protect the Fatherland.

Chịu trách nhiệm nội dung: TS. Trần Quang Trung, Email: quangtrungk10hvqy@gmail.com

Ngày nhận bài: 18/11/2021; mời phản biện khoa học: 12/2021; chấp nhận đăng: 15/4/2022.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ.

Tác chiến phòng thủ chiến lược (PTCL) là một trong những loại hình tác chiến cơ bản, quan trọng trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc (nếu xảy ra), vì nó phù hợp với khả năng, điều kiện của ta; đồng thời, thể hiện một cách tập trung nhất nét độc đáo của nghệ thuật quân sự Việt Nam. Đây là loại hình tác chiến được tiến hành ngay từ thời kì đầu, trong quá trình chiến tranh, trên phạm vi cả nước hoặc trên một số hướng chiến lược và kết thúc khi chuyển sang phản công, tiến công chiến lược. Tác chiến PTCL giành thắng lợi sẽ tạo điều kiện, thời cơ cho ta chuyển sang phản công, tiến công chiến lược,

đánh bại chiến tranh xâm lược của địch. Trong tương lai, nếu chiến tranh bảo vệ Tổ quốc xảy ra, tác chiến PTCL sẽ có nhiều lực lượng tham gia, với đa dạng các loại hình tác chiến, trải qua nhiều giai đoạn và diễn biến hết sức phức tạp [2].

Công tác bảo đảm quân y (BĐQY) cho tác chiến PTCL nhằm bảo vệ, nâng cao sức khỏe bộ đội, cứu chữa thương binh, bệnh binh thuộc các lực lượng tham gia tác chiến. Đây là một mặt bảo đảm hết sức quan trọng, góp phần tạo nên sức mạnh tổng hợp cho Quân đội, cho các lực lượng chiến đấu và chiến thắng. Xác định đúng đắn, đầy đủ các đặc điểm, yêu cầu công tác BĐQY tác chiến PTCL

trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc góp phần quan trọng xây dựng những luận chứng làm căn cứ khoa học cho việc tổ chức, chuẩn bị và triển khai công tác BÐQY phục vụ tác chiến PTCL thắng lợi.

Trên cơ sở nghiên cứu nghệ thuật tác chiến PTCL; công tác bảo đảm hậu cần trong tác chiến; lí luận, kinh nghiệm công tác BÐQY và tình hình thực tiễn lực lượng vũ trang, kinh tế đất nước..., chúng tôi nêu một số đặc điểm, yêu cầu công tác BÐQY tác chiến PTCL trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc để cùng nghiên cứu, trao đổi.

2. ĐẶC ĐIỂM CÔNG TÁC BÐQY TÁC CHIẾN PTCL TRONG CHIẾN TRANH BẢO VỆ TỔ QUỐC.

Thứ nhất, BÐQY cho nhiều lực lượng, nhiều hình thức tác chiến, trong điều kiện ác liệt, phức tạp, tính biến động cao.

Lực lượng tham gia tác chiến PTCL là lực lượng tổng hợp, bao gồm lực lượng vũ trang, lực lượng chính trị, các bộ, ngành, Trung ương và địa phương..., trong đó, lực lượng vũ trang làm nòng cốt. Quân y phải bảo đảm cho bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, dân quân tự vệ, lực lượng tại chỗ và lực lượng cơ động chiến lược. Do vậy, khối lượng BÐQY cho các lực lượng rất lớn, dẫn đến những khó khăn nhất định trong đáp ứng yêu cầu “Nhanh chóng, kịp thời, đầy đủ” nhu cầu về lực lượng, vật chất quân y cho tác chiến. Mỗi thành phần lực lượng tham gia tác chiến lại có yêu cầu bảo đảm khác nhau, vận dụng phương thức và tiến hành các biện pháp bảo đảm phù hợp mới đáp ứng được yêu cầu tác chiến.

Tác chiến PTCL lấy tác chiến phòng thủ quân khu là chủ yếu, vận dụng đan xen các loại hình chiến dịch, hình thức chiến thuật, biện pháp tác chiến; đánh địch bằng kết hợp chiến tranh nhân dân địa phương với chiến tranh bằng các quân đoàn chủ lực, tác chiến hiệp đồng quân binh chủng [2]. Hoạt động quân sự luôn kết hợp các hình thức tác chiến phòng thủ, phòng ngự, phản công, tiến công; trong đó, tác chiến phòng thủ, phòng ngự là chủ yếu, phát huy cao độ thế trận của khu vực phòng thủ, huy động tiềm năng tại chỗ để đánh địch. Các hình thức tác chiến được tiến hành dưới dạng các trận đánh, các chiến dịch, chiến dịch - chiến lược, diễn ra đồng thời, kế tiếp, xen kẽ nhau, làm cho tính chất BÐQY tác chiến PTCL rất phức tạp, tính biến động cao, nhiều tình huống. Mỗi hình thức tác chiến có yêu cầu bảo đảm khác nhau, cần lực lượng và triển khai thế trận quân y khác nhau, đặc biệt là khi chuyển hóa thế trận quân sự, thế trận hậu cần... [1], [5]. Vì thế, quân y chiến lược (chiến trường) phải thường xuyên nắm chắc tình hình mọi mặt, nắm vững quyết tâm, kế hoạch tác chiến, kế hoạch bảo đảm hậu cần; chủ động các kế

hoạch, phương án bảo đảm; tổ chức quân y hợp lí, luôn có lực lượng dự bị mạnh, tạo lập thế trận quân y vững chắc, liên hoàn, cơ động, chuyển hóa linh hoạt; phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ giữa lực lượng quân y với hệ thống y tế địa phương và các lực lượng khác trong bảo đảm, bảo vệ quân y.

Thứ hai, BÐQY tác chiến PTCL kế tiếp bảo đảm một số hoạt động tác chiến chiến lược thời kì đầu chiến tranh, khả năng quân y các cấp có thể bị suy giảm.

Giai đoạn đầu chiến tranh xâm lược, địch tiến công hòa lực đường không nhằm hủy diệt các mục tiêu chính trị, kinh tế trọng điểm trên cả nước, tiêu diệt và sát thương lực lượng chiến lược, phá hủy các căn cứ, kho tàng... làm suy yếu tiềm lực kinh tế - quốc phòng, khả năng bảo đảm chiến tranh, khả năng bảo đảm cho phòng tránh - đánh trả của ta. Trong điều kiện địch đánh phá ác liệt, lực lượng, vật chất quân y ở các cấp có thể bị tổn thất, thương vong. Bên cạnh tiến công hòa lực đường không, địch tiến hành chiến tranh tâm lí, hỗ trợ, kích động bạo loạn vũ trang, lật đổ chính quyền các cấp.... Hệ thống cơ sở, kho tàng quân đội, đường giao thông, bến cảng, nhà ga... có thể bị phá hoại, đánh chiếm, dẫn đến tổn thất lực lượng quân y, ảnh hưởng đến thế trận quân y [2], [5].

Chuẩn bị cho tiến công trên bộ, địch tiếp tục hòa lực trực tiếp, chi viện cho cơ động lực lượng, triển khai tiến công trên các hướng... Mục tiêu địch tập trung đánh phá trong giai đoạn này là hệ thống thông tin liên lạc, sở chỉ huy các cấp, khu vực ta sơ tán lực lượng cơ động chiến lược, hệ thống trận địa hòa lực, công trình phòng thủ, phòng ngự các cấp, các trục đường giao thông huyết mạch... Quân y các cấp tiếp tục bảo đảm cho đánh địch tiến công hòa lực, bảo đảm cho các lực lượng ta cơ động triển khai đánh địch tiến công trên bộ. Việc phải cơ động, triển khai quân y bảo đảm cho tác chiến PTCL trong điều kiện địch đánh phá ác liệt dễ dẫn đến thương vong, tổn thất về lực lượng, phương tiện, ảnh hưởng đến khả năng BÐQY cho tác chiến.

Thứ ba, BÐQY do nhiều lực lượng tiến hành, trên phạm vi rộng, địa hình phức tạp, khối lượng bảo đảm lớn, tính biến động cao, công tác tổ chức, chỉ huy, hiệp đồng bảo đảm khó khăn.

Tác chiến PTCL mang tính tổng hợp cao, công tác BÐQY do nhiều lực lượng cùng tham gia, như lực lượng quân y, nòng cốt là quân y chiến lược (chiến trường); hệ thống y tế nhân dân từ Trung ương đến địa phương; y tế công an và y tế các ngành khác... Sức mạnh tổng hợp này tạo điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức BÐQY. Tuy nhiên, khi có nhiều thành phần lực lượng cùng tham gia

bảo đảm thì cần có sự thống nhất trong chỉ huy, chỉ đạo, hiệp đồng, phối hợp bảo đảm với vai trò trung tâm là người chỉ huy, cơ quan quân y chiến lược (chiến trường) [6].

Tác chiến PTCL diễn ra trên không gian rộng, có thể ở một hoặc một số chiến trường tác chiến (hướng chiến lược) hay trên toàn bộ đất nước. Do vậy, để bảo đảm cho tác chiến, quân y tổ chức nhiều thành phần lực lượng, bố trí triển khai theo thế trận tác chiến ở từng khu vực, địa bàn. Bên cạnh đó, điều kiện địa hình, khí hậu, thời tiết nước ta rất phức tạp, dễ bị chia cắt... tác động đến tính liên hoàn, vững chắc của thế trận quân y và khả năng phối hợp, chi viện bảo đảm của quân y các cấp. Công tác BĐQY phải dựa vào hệ thống y tế khu vực phòng thủ ở các địa phương, cùng với các lực lượng y tế khác, xây dựng thành mạng lưới vững chắc, thực hiện nguyên tắc BĐQY theo khu vực (vừa bảo đảm cho lực lượng tham gia tác chiến, vừa bảo đảm cho hoạt động của địa phương và sức khỏe Nhân dân).

Tác chiến PTCL có thể diễn ra ngay thời kì đầu chiến tranh hoặc sau giai đoạn địch tiến công hỏa lực đường không, chiến tranh biên giới, biển, đảo... BĐQY tiến hành trong thời gian dài, khối lượng bảo đảm lớn, vật tư quân y nhiều chủng loại. Trong tác chiến, ta phải chuyển hóa thế trận, điều chỉnh lực lượng tác chiến nhiều, làm cho thế trận quân y và hoạt động BĐQY biến động liên tục, tác động đến hoạt động chỉ huy, điều hành các lực lượng quân y bảo đảm cho tác chiến.

Đặc điểm này đặt ra cho quân y tác chiến PTCL phải nắm vững các thành phần tham gia bảo đảm để tổ chức, sử dụng hợp lí; chỉ huy, chỉ đạo kịp thời; hiệp đồng chặt chẽ, phối hợp nhịp nhàng, phát huy tốt khả năng, sở trường từng lực lượng. Nghiên cứu nắm chắc điều kiện môi trường tự nhiên từng chiến trường (hướng chiến lược) để bố trí, triển khai tạo thế trận quân y vững chắc. Chuẩn bị quân y chu đáo, toàn diện, nhất là tạo nguồn, tổ chức dự trữ để duy trì khả năng BĐQY liên tục, dài ngày. Đặc biệt, phải dự kiến nhiều phương án bảo đảm, kịp thời chuyển hóa thế trận quân y phù hợp với thế trận tác chiến, thế trận hậu cần; luôn có lực lượng dự bị mạnh để xử trí các tình huống; chỉ huy tập trung, thống nhất, linh hoạt, duy trì bảo đảm liên tục, kịp thời trong mọi tình huống.

Thứ tư, Quân y có điều kiện huy động, khai thác các nguồn lực, thế trận đã được chuẩn bị từ thời bình để bảo đảm cho tác chiến.

Lực lượng y tế dự bị động viên là một nguồn lực quan trọng để xây dựng lực lượng quân y đủ khả năng đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời chiến. Đây là lực lượng đã được chuẩn bị đồng bộ, có số

lượng hợp lí, chất lượng chuyên môn y khoa tốt, quản lí chặt chẽ và huấn luyện bổ sung kiến thức, kĩ năng về y học quân sự định kì hằng năm. Lực lượng này sớm đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ khi được động viên vào Quân đội.

Bên cạnh đó, một lực lượng không nhỏ có thể sử dụng vào BĐQY tác chiến là lực lượng huy động đã được Chính phủ giao chỉ tiêu cho Bộ Y tế và từng tỉnh/thành phố ngay từ trong thời bình, gồm các tổ chuyên khoa, tổ chuyển thương, tổ pha chế dịch truyền; các tổ, đội vệ sinh phòng dịch; giường bệnh của các bệnh viện trong hệ thống y tế... Khi có nhu cầu, Quân đội có thể huy động, tạm thời sử dụng những lực lượng, tổ chức này trong một thời gian nhất định theo yêu cầu nhiệm vụ [4].

Các cơ sở công nghiệp y tế được động viên trong thời chiến là nguồn lực quan trọng trong sản xuất trang thiết bị, vật tư y tế, thuốc và hóa chất phục vụ cho cứu chữa thương binh, bệnh binh và chăm sóc, bảo vệ vệ sức khỏe bộ đội [4]. Các cơ sở này có cả ở Trung ương và địa phương, được khảo sát và chuẩn bị đầy đủ yếu tố, sẵn sàng động viên. Do nhu cầu BĐQY tăng đột biến, động viên công nghiệp y tế trong thời chiến sẽ giúp đáp ứng nhu cầu tiếp tế quân y cho tác chiến ở từng hướng chiến lược, từng chiến trường. Động viên công nghiệp trong y tế bảo đảm sự ổn định, bền vững trong bảo đảm trang thiết bị, vật tư y tế trong các khu vực phòng thủ.

Bên cạnh các nguồn lực, thế trận quân y cũng đóng vai trò quan trọng trong công tác BĐQY. Thế trận quân y tác chiến PTCL được xây dựng trước một bước, bằng việc kết hợp chặt chẽ quy hoạch, bố trí, đầu tư xây dựng các công trình cần thiết ở các căn cứ, phân căn cứ hậu cần chiến lược; căn cứ, phân căn cứ hậu cần của các quân khu, quân, binh chủng và hệ thống y tế khu vực phòng thủ tỉnh/thành phố... tạo ra thế trận quân y hoàn chỉnh, phù hợp với thế bố trí, triển khai lực lượng tác chiến theo quyết tâm bảo vệ Tổ quốc, ngày càng vững chắc trên từng khu vực phòng thủ, hướng chiến lược, chiến trường, sẵn sàng triển khai bảo đảm khi có tình huống bất ngờ.

Những yếu tố trên, nhất là thành tựu phát triển kinh tế đất nước và kết quả chuẩn bị quân y từ thời bình, là điều kiện thuận lợi để quân y các cấp động viên, huy động, khai thác bảo đảm khi xảy ra chiến tranh. Tuy nhiên, kinh tế nước ta đang trong quá trình chuyển đổi mô hình tăng trưởng, còn có nhiều khó khăn; mặt trái của nền kinh tế thị trường tác động tiêu cực đến quá trình chuẩn bị các nguồn lực; một số địa phương kinh tế chưa phát triển, hạn chế khả năng huy động, khai thác y tế tại chỗ, đòi

hỏi quân y phải nắm chắc để có bước chuẩn bị phương án bảo đảm phù hợp.

3. YÊU CẦU CÔNG TÁC BĐQY TÁC CHIẾN PTCL TRONG CHIẾN TRANH BẢO VỆ TỔ QUỐC.

Một là, Tích cực, chủ động chuẩn bị trước, khẩn trương chuẩn bị trực tiếp; vận dụng linh hoạt phương thức, bảo đảm đầy đủ, kịp thời mọi mặt quân y cho tác chiến.

Tác chiến PTCL bắt đầu khi địch tiến công hỏa lực trực tiếp, cơ động triển khai lực lượng tiến công và kết thúc khi ta chuyển sang phản công, tiến công chiến lược; diễn ra dài ngày, với nhiều giai đoạn, vận dụng nhiều hình thức, biện pháp tác chiến, hình thức đấu tranh... dẫn tới công tác BĐQY rất phức tạp, khối lượng bảo đảm lớn, diễn ra trên địa bàn rộng, thời gian dài [2]. Vì vậy, phải chủ động chuẩn bị trước (từ thời bình) một cách chu đáo, toàn diện, sẵn sàng đáp ứng yêu cầu khi xảy ra tác chiến.

Chuẩn bị trước về quân y được tiến hành từ thời bình, gồm chuẩn bị tiềm lực, lực lượng, thể trận quân y, tổ chức dự trữ vật chất sẵn sàng chiến đấu; kế hoạch động viên, huy động y tế, kế hoạch động viên công nghiệp y tế trên từng hướng chiến lược, chiến trường... Chuẩn bị chiến trường về quân y cần nghiên cứu, khảo sát địa bàn tác chiến, nắm khả năng khai thác, huy động tại chỗ, dự kiến một số khu vực bố trí quân y trong các căn cứ hậu cần chiến lược trên chiến trường trọng điểm; khảo sát hệ thống đường giao thông nối liền các địa bàn chiến lược, căn cứ hậu phương, căn cứ hậu cần các cấp. Đồng thời, khi tổ chức chuẩn bị tác chiến PTCL, cần hoàn chỉnh bước chuẩn bị trực tiếp (là bước chuẩn bị quan trọng, từ khi nhận nhiệm vụ tác chiến PTCL). Nội dung chuẩn bị tập trung vào đề xuất phương án BĐQY trên cơ sở điều chỉnh kế hoạch, điều chỉnh thể trận quân y; tiếp nhận, bổ sung vật chất; soạn thảo văn kiện quân y, giao nhiệm vụ cho cơ quan, đơn vị quân y thuộc quyền, tổ chức hiệp đồng, tổ chức bảo đảm...

Cả hai bước chuẩn bị về quân y đều có vị trí quan trọng và phải được quan tâm đúng mức. Trong đó, chuẩn bị trước là cơ bản, chuẩn bị trực tiếp là quan trọng, có ý nghĩa quyết định. Kết hợp cả hai bước chuẩn bị về quân y mới đáp ứng yêu cầu chuẩn bị quân y chu đáo, toàn diện, bảo đảm kịp thời, đầy đủ, liên tục mọi mặt quân y cho tác chiến PTCL giành thắng lợi.

Tác chiến PTCL, phát huy sức mạnh tổng hợp của các lực lượng, lấy lực lượng vũ trang làm nòng cốt; tiến hành rất nhiều hình thức, biện pháp, quy mô tác chiến; kết hợp chặt chẽ tác chiến với các mặt đấu tranh, làm thất bại biện pháp “đánh nhanh,

thắng nhanh” của địch... Như vậy, bên cạnh phải tích cực, chủ động chuẩn bị trước và khẩn trương chuẩn bị trực tiếp, BĐQY tác chiến PTCL phải vận dụng linh hoạt phương thức bảo đảm phù hợp với hình thức, biện pháp, quy mô tác chiến, đáp ứng kịp thời yêu cầu tác chiến. Thực hiện yêu cầu trên, quân y các cấp, nhất là cấp chiến lược cần chủ động, phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành, địa phương, tổ chức liên quan, quy hoạch, xây dựng, chuẩn bị tiềm lực quân y, đặc biệt, trên các địa bàn trọng điểm, hướng chiến lược; xây dựng, nâng cao chất lượng lực lượng quân y thường trực các cấp, hoàn thành tốt nhiệm vụ thường xuyên, đủ khả năng mở rộng, phát triển khi có yêu cầu; xây dựng, chuẩn bị lực lượng y tế dự bị động viên đồng bộ, có chất lượng tốt, thực hiện nhiệm vụ được ngay sau khi động viên, huy động; tiến hành động viên công nghiệp y tế trong kế hoạch động viên công nghiệp chung của cả nước cho chiến tranh. Đồng thời, quy hoạch và từng bước xây dựng thể trận quân y hoàn chỉnh, vững chắc, phù hợp với thể trận quân sự, thể trận hậu cần, sẵn sàng triển khai bảo đảm khi có tình huống hoặc chiến tranh. Trong chuẩn bị trực tiếp, cần nhanh chóng bổ sung, phát triển lực lượng; huy động hiệu quả mọi nguồn lực y tế; sẵn sàng triển khai bảo đảm đầy đủ, kịp thời mọi mặt quân y cho tác chiến PTCL thắng lợi.

Nội dung này đặt ra cho công tác chuẩn bị quân y từ thời bình, nhất là y tế tại chỗ, trên các địa bàn chiến lược để duy trì khả năng bảo đảm liên tục, dài ngày. Bên cạnh chuẩn bị về lượng vật chất, trang bị phương tiện, cần chuẩn bị tốt cả về năng lực sản xuất, tạo nguồn bảo đảm trong điều kiện chiến tranh. Quân y các cấp cần tích cực tham gia tạo nguồn lực y tế tại chỗ, trên các địa bàn chiến lược; duy trì, tổ chức lượng dự trữ quân y sẵn sàng chiến đấu, dự trữ quốc gia cho quốc phòng; chuẩn bị tốt các kế hoạch, phương án bảo đảm, nhất là tổ chức, bố trí triển khai quân y, biện pháp phòng vệ, bảo toàn quân y, duy trì khả năng bảo đảm liên tục, dài ngày tác chiến.

Hai là, Tổ chức quân y phù hợp với quyết tâm, kế hoạch tác chiến; tạo thể trận liên hoàn, vững chắc, chuyển hóa linh hoạt, tập trung cho chiến trường (hướng), khu vực phòng thủ chiến lược chủ yếu, các chiến dịch chiến lược.

Đây là yêu cầu chỉ đạo về tổ chức, tạo lập và chuyển hóa thể trận quân y tác chiến PTCL và tập trung cho nhiệm vụ quan trọng, thời cơ quyết định. Trong tác chiến PTCL, một trong những yêu cầu quan trọng hàng đầu là lập thể trận tác chiến vững chắc, liên hoàn, hiểm hóc, bí mật và chuyển hóa linh hoạt. Theo đó, quân y cũng phải thực hiện tạo lập thể trận vững chắc, liên hoàn, chuyển hóa

linh hoạt để đáp ứng kịp thời yêu cầu bảo đảm tác chiến.

Thế trận quân y tác chiến PTCL vững chắc, liên hoàn thể hiện ở sự liên kết của quân y chiến lược với quân y quân khu, quân y khu vực phòng thủ tỉnh/thành phố và quân y các quân chủng, binh chủng trên chiến trường; giữa lực lượng quân y các cấp với y tế tại chỗ, y tế các ngành để có thể chi viện, hỗ trợ nhau trong quá trình bảo đảm. Mỗi lực lượng, mỗi tuyến có đặc điểm riêng về lực lượng, bố trí, năng lực chuyên môn, nên cần có sự điều phối để liên kết một cách hiệu quả nhất, tạo thành thế trận liên hoàn, vững chắc. Thế trận quân y vững chắc còn thể hiện ở sự duy trì liên tục, không bị gián đoạn hoạt động lãnh đạo, chỉ huy, chỉ đạo, điều hành quân y trong điều kiện địch sử dụng vũ khí công nghệ cao, tác chiến không gian mạng, tác chiến điện tử, tập trung đánh phá, hủy diệt cơ sở quân y nói riêng và các hoạt động bảo đảm nói chung.

Chuyển hóa thế trận quân y trong tác chiến PTCL thể hiện ở việc thay đổi, điều chỉnh nhiệm vụ, quy mô tổ chức, hình thái bố trí, triển khai lực lượng quân y đáp ứng yêu cầu bảo đảm cho các phương án tác chiến đánh địch ở các trạng thái khác nhau. Thực hành chuyển hóa thế trận quân y kịp thời khi chuyển hóa thế trận tác chiến, chuyển hóa thế trận hậu cần.

Tác chiến PTCL thường xác định chiến trường (hướng), khu vực PTCL chủ yếu, là nơi ta tập trung mọi nỗ lực giữ vững, đánh bại hướng tiến công chiến lược chủ yếu, lực lượng chủ yếu của địch; đồng thời, xác định các chiến dịch, trong đó có chiến dịch chiến lược... Để đáp ứng yêu cầu tác chiến, đòi hỏi quân y phải tổ chức phù hợp, sử dụng hiệu quả lực lượng, tập trung cho chiến trường (hướng), khu vực PTCL chủ yếu, các chiến dịch chiến lược; trong từng khu vực PTCL, trong tác chiến chiến dịch, luôn phải tổ chức lực lượng quân y dự bị mạnh để xử trí kịp thời các tình huống.

Thực hiện yêu cầu này, ngay trong thời bình, ngành Quân y cần phối hợp chặt chẽ với Bộ Y tế, các địa phương, cơ quan chức năng thuộc các bộ, ngành Trung ương, thực hiện tốt kết hợp giữa quốc phòng với kinh tế - xã hội theo tinh thần Nghị định số 164/2018/NĐ-CP của Chính phủ, chủ động chuẩn bị tốt cả lực lượng và thế trận quân y trên từng địa bàn, hướng chiến lược, tạo cơ sở để bảo đảm và chuyển hóa linh hoạt trong chiến tranh [3]. Khi xảy ra chiến tranh, cần bám sát quyết tâm, kế hoạch, phương án tác chiến và kế hoạch bảo đảm hậu cần để tổ chức, sử dụng lực lượng quân y phù hợp, trên cơ sở xây dựng thế trận quân y liên hoàn, vững chắc giữa quân y chiến lược (chiến trường)

với quân y quân khu, khu vực phòng thủ các tỉnh/thành phố, quân y các đơn vị liên quan. Xây dựng, củng cố cơ sở hạ tầng, tận dụng, cải tạo địa hình để bố trí lực lượng, kho trạm quân y; có phương án phòng tránh, đánh địch, tiến hành nguy trang, nghi binh... bảo vệ tốt quân y. Chủ động phương án chuyển hóa thế trận, cơ động lực lượng bảo đảm kịp thời cho tác chiến cũng như bảo toàn quân y.

Ba là, Chủ động tạo nguồn, bảo vệ tốt quân y, duy trì khả năng bảo đảm liên tục, dài ngày.

Đây là yêu cầu chỉ đạo công tác tạo nguồn, giữ gìn lực lượng, duy trì khả năng BĐQY. Tác chiến PTCL trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc diễn ra rất ác liệt, địch sử dụng mọi thủ đoạn ngăn chặn các lực lượng ta bảo đảm cho tác chiến. Do nhu cầu quân y lớn, nhất là về thuốc và vật tư tiêu hao, nhằm đáp ứng yêu cầu bảo đảm quân y cho tác chiến, đòi hỏi từng chiến trường, địa phương trong khu vực tác chiến phải có khả năng độc lập bảo đảm một cách tương đối. Bên cạnh lực lượng y tế dự bị động viên, cần lưu ý đến khả năng huy động hệ thống y tế tham gia (các tổ chuyên khoa, giường bệnh điều trị tại các cơ sở y tế, lực lượng chuyển thương, các tổ/đội y tế dự phòng...) để duy trì thế trận bảo đảm liên hoàn, vững chắc.

Chiến tranh xâm lược nước ta, địch chú trọng triệt phá tiềm lực kinh tế, quân sự, ngăn chặn, hủy diệt khả năng BĐQY cho tác chiến... Bên cạnh đó, BĐQY tác chiến PTCL trong điều kiện khẩn trương, khối lượng thương binh, bệnh binh cần cứu chữa lớn, tính biến động cao, các cơ sở, lực lượng quân y có thể thương vong, tổn thất. Điều đó đặt ra yêu cầu phải bảo vệ, bảo toàn các cơ sở, lực lượng quân y để duy trì khả năng bảo đảm liên tục, dài ngày.

Đối với phương tiện và vật tư quân y, cần quản lý và tận dụng tốt các doanh nghiệp công nghiệp trong y tế động viên vào Quân đội. Các cơ sở này bảo đảm nguồn cung trang thiết bị y tế, thuốc, bông băng và vật tư tiêu hao thường xuyên, lâu dài, phục vụ cho cứu chữa thương binh, bệnh binh và chăm sóc sức khỏe bộ đội. Ngoài ra, tại mỗi địa phương, mỗi đơn vị, cần chú ý tạo nguồn từ hoạt động pha chế dã ngoại, đông nam dược, chiến lợi phẩm thu được của địch... Trong các căn cứ hậu cần, khu vực hậu cần - kĩ thuật, cần triệt để tận dụng lợi thế và cải tạo điều kiện tự nhiên, bố trí, triển khai quân y, đảm bảo bí mật, an toàn; xây dựng các công trình, hệ thống kho tàng, cơ sở quân y vững chắc; chuẩn bị các điều kiện cần thiết để bảo vệ quân y; có kế hoạch, hiệp đồng, phối hợp chặt chẽ các lực lượng chiến đấu bảo vệ cơ sở, phân đội, kho quân y; thực hiện tốt nghi binh, nguy trang, giữ bí mật.

Thực hiện yêu cầu này, quân y các cấp, nhất là quân y cấp chiến lược (chiến trường) cần hiệp đồng chặt chẽ với các bộ, ngành, địa phương trong thực hiện chỉ tiêu, kế hoạch bảo đảm quốc phòng; xác định rõ trách nhiệm, phân bổ chỉ tiêu, phân vùng cụ thể để quân y các cấp có thể khai thác, huy động nguồn lực y tế tại chỗ, quản lý chặt chẽ các nguồn bảo đảm cho tác chiến PTCL dài ngày.

Bốn là, Lãnh đạo, chỉ đạo, chỉ huy, điều hành quân y tập trung, thống nhất, kiên quyết, linh hoạt và sáng tạo.

Tác chiến PTCL được thực hiện theo một ý định, kế hoạch tổng thể, dưới sự lãnh đạo của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Quân ủy Trung ương, sự điều hành của Nhà nước và chỉ huy tập trung, thống nhất của Bộ Quốc phòng. Chính phủ chỉ đạo tổ chức phòng thủ dân sự và huy động nguồn lực phục vụ, bảo đảm tác chiến. Hoạt động tác chiến PTCL do Bộ Quốc phòng, trực tiếp là Bộ Tổng Tham mưu chỉ huy, điều hành. Trên các chiến trường, Đảng ủy, Bộ Tư lệnh chiến trường trực tiếp lãnh đạo, chỉ huy. Lãnh đạo, chỉ huy quân y tập trung, thống nhất thể hiện mọi hoạt động BĐQY đều đặt dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp của Đảng ủy Tổng cục Hậu cần (Đảng ủy cơ quan hậu cần chiến trường); sự điều hành của Chủ nhiệm Tổng cục Hậu cần (Chủ nhiệm Hậu cần chiến trường), Cục trưởng Cục Quân y (Chủ nhiệm Quân y chiến trường) và cơ quan quân y chiến lược (chiến trường) trực tiếp giúp Chủ nhiệm Hậu cần tổ chức bảo đảm quân y cho tác chiến thắng lợi [6].

BĐQY tác chiến PTCL có nhiều thành phần lực lượng tham gia. Do vậy, để phát huy sức mạnh tổng hợp của các thành phần y tế, cần phải lãnh đạo, chỉ huy quân y tập trung, thống nhất. Mặt khác, BĐQY tác chiến PTCL thắng lợi phải huy động nguồn lực của đất nước, của chiến trường, do các cấp, các ngành từ Trung ương đến địa phương cùng tham gia. Điều đó, đòi hỏi phải có cơ chế lãnh đạo phù hợp, điều hành tập trung, thống nhất mọi hoạt động công tác BĐQY.

Một trong những yêu cầu cơ bản của tổ chức BĐQY tác chiến PTCL là tổ chức hệ thống chỉ huy quân y vững chắc; chỉ huy quân y chuyển hóa thể trận kịp thời, liên tục; xử trí tình huống quân y linh hoạt, sáng tạo. Chỉ huy quân y kiên quyết, linh hoạt, sáng tạo, liên tục, thể hiện việc ra quyết định kịp thời, phù hợp với tình hình tác chiến; nâng cao khả năng thực hiện của người chỉ huy và cơ quan quân y trong mọi tình huống; nhạy bén trong tham mưu, đề xuất; tổ chức bảo vệ, duy trì hoạt động hệ thống chỉ huy quân y vững chắc; xử trí tình huống

quân y linh hoạt, sáng tạo, nhất là khi tình hình tác chiến biến động cao.

Thực hiện yêu cầu trên, trong giai đoạn tổ chức chuẩn bị tác chiến, quân y các cấp phải nhanh chóng củng cố lực lượng, kiện toàn tổ chức cơ quan, cơ sở và phân đội quân y. Chủ nhiệm quân y phải nêu cao vai trò trách nhiệm, làm tốt công tác tham mưu, thực hiện chỉ huy, điều hành theo chức trách được giao; hiệp đồng quân y, tạo điều kiện thuận lợi cho cơ quan, đơn vị quân y thực hiện nhiệm vụ theo chức năng, phân cấp.

4. KẾT LUẬN.

Tác chiến PTCL là giai đoạn hoạt động rất quan trọng, có ý nghĩa quyết định đến tiến trình vận động, phát triển của cục diện chiến tranh bảo vệ Tổ quốc trong tương lai. Nghiên cứu, khái quát các đặc điểm, yêu cầu công tác BĐQY tác chiến PTCL trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc không chỉ góp phần hoàn thiện lí luận công tác BĐQY trong tình hình mới mà còn góp phần quan trọng xây dựng luận điểm khoa học làm căn cứ tổ chức, chuẩn bị và triển khai công tác BĐQY cho tác chiến PTCL thắng lợi. Vì vậy, việc xác định đúng đắn và đầy đủ các đặc điểm, yêu cầu công tác BĐQY tác chiến PTCL trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc rất cần tiếp tục được nghiên cứu một cách toàn diện, công phu và nghiêm túc. Trên đây chỉ là một số nghiên cứu bước đầu, xin được trao đổi cùng bạn đọc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Bộ Tổng Tham mưu (2018), *Bảo đảm hậu cần trong tác chiến phòng thủ chiến lược*, Nhà xuất bản Quân đội Nhân dân, Hà Nội, 2018.
2. Bộ Tổng Tham mưu (2018), *Tác chiến phòng thủ chiến lược trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc*, Nhà xuất bản Quân đội Nhân dân, Hà Nội, 2018.
3. Chính phủ (2018), *Kết hợp quốc phòng với kinh tế - xã hội và kinh tế - xã hội với quốc phòng*, Nghị định số 164/2018/NĐ-CP ngày 21/12/2018.
4. Chính phủ (2018), *Kết hợp quân dân y*, Nghị định số 118/2018/NĐ-CP ngày 12/9/2018.
5. Trần Đình Hương (2019), *Xây dựng thể trận hậu cần bảo đảm cho tác chiến phòng thủ chiến lược trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc*, Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ Quốc phòng, Hà Nội, 2019.
6. Nguyễn Hùng Thắng (2020), *Phát triển lí luận bảo đảm hậu cần tác chiến phòng thủ chiến lược trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc*, Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ Quốc phòng, Hà Nội, 2020. □